

Zadávatel': Slovenská inšpekcia životného prostredia
Inšpektorát životného prostredia Košice
odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny
Rumanova 14, 040 53 Košice

Číslo spisu
(objednávka): 378/111-OIOPK/2006-Ma

ZNALECKÝ POSUDOK **číslo 13/2006**

Vo veci: Správne konanie o porušení ustanovení zák. č. 543/2002 Z.z. o
ochrane prírody a krajiny

Počet strán (z toho príloh): 27 (15)

Počet odovzdaných vyhotovení: 2

I. Úvodná časť

1. Úloha znalca:

Úlohou znalca bolo posúdiť tieto skutočnosti:

1. Či predmetný zásah, ktorý vykonali Štátne lesy Tatranského národného parku Tatranská Lomnica (ŠL TANAP) v Národnej prírodnej rezervácii Tichá dolina v JPRL 118a (parc. číslo 1748/1) v dňoch od 06.06.2005 do 08.06.2005 v súvislosti s odstraňovaním kalamitného dreva môže poškodiť alebo zničiť biotop národného významu Ls 8.0 Jedľové a jedľovosmrekové lesy.
2. Ak sa týmto zásahom môže predmetný biotop poškodiť alebo zničiť, kým negatívnym zmenám na biotope môže dôjsť, v čom spočíva závažnosť nebezpečenstva poškodenia alebo zničenia predmetného biotopu, resp. nebezpečenstva nepriaznivých zmien v biotope vo vzťahu k:
 - štruktúre a funkciám biotopu pre jeho dlhodobé prežitie,
 - existenčným podmienkam jeho typických druhov,
 - priaznivému stavu biotopu.

2. Účel znaleckého posudku:

Znalecký posudok bol vypracovaný pre účely správneho konania.

3. Dátum vyžiadania znaleckého posudku:

Znalecký posudok bol vyžiadaný rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátom životného prostredia Košice, odborom inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Rumanova 14, 040 53 Košice č.k. 378/111-OIOPK/2006-Ma z 23.6.2006, právoplatným 11.8.2006.

4. Dátum, ku ktorému je vypracovaný znalecký posudok:

Znalecký posudok je vypracovaný k 8.6.2005.

5. Podklady na vypracovanie znaleckého posudku:

Podkladmi pre vypracovanie znaleckého posudku boli:

1. rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Košice, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Rumanova 14, 040 53 Košice č.k. 378/111-OIOPK/2006-Ma z 23.6.2006, právoplatné 11.8.2006,
2. rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ústredia – útvaru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Karloveská 2, 842 22 Bratislava č. 378/111-OIOPK/1-06-L z 8.8.2006, právoplatné 11.8.2006,

3. administratívny spis zapožičaný Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Inšpektorátom životného prostredia Košice, odborom inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Košice (ďalej len spis),
4. miestna ohliadka vykonaná 12.9.2006 na mieste posudzovaného zásahu – JPRL 118a NPR Tichá dolina,
5. údaje platného Lesného hospodárskeho plánu pre LHC Vysoké Tatry,
6. odborné vyjadrenie konzultanta prof. Ing. Vladimíra Čabouna, CSc. z Národného lesníckeho centra – Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene.

II. Posudok

Posudzovaný zásah bol vykonaný v JPRL 118a (ďalej len dielec) Lesného hospodárskeho celku Vysoké Tatry pozdĺž spevnenej lesnej cesty vedúcej od západného okraja dielca severozápadným smerom, pričom spočíval v odstránení kmeňov vyvrátených stromov na úseku dlhom 351 m a širokom maximálne 17 m – merané v najširšom mieste vrátane lesnej cesty, ktorej šírka je približne 3 metre. Tieto údaje sú uvedené v protokole o kontrole č. 2370/572-OIOPK/2005-Ma z 8.6.2005, ktorý je súčasťou spisu.

Podľa údajov platného lesného hospodárskeho plánu (LHP) platného pre roky 1997-2006 bol lesný porast uvedeného dielca popísaný ako veľmi rôznoveký 65 ročný porast (v súčasnosti by bol cca 75 ročný) so zastúpením smreka 90 %, smrekovca 10%, so zakmenením 0,7, s nepravidelným zmiešaním, s ojedinelým výskytom cenných listnáčov, brezy, jedle a jarabiny a prikrývkou buriny, čučoriedky a vysokých bylín. Porast bol zaradený do hospodárskeho súboru lesných typov 665 – Kyslé smrečiny s jedľou vyšších polôh, s lesným typom 6124 – Čučoriedková smrečina s jedľou vst. bez hospodárskeho zásahu.

Územie je súčasťou biotopu národného významu Ls 8.0 Jedľové a jedľovo smrekové lesy.

Posudzovaný zásah bol vykonaný v dňoch 6-8.6.2005 harvesterovou technológiou, ktorá spočívala v tom, že mechanická súprava za pomoci výsuvného ramena s hydraulickým drapákom a pílou po uchytaní kmeňa tento v časti pňa odrezala a premiestnila z porastu na plošinu. Pri tomto zásahu sa mechanická súprava harvestora pohybovala iba po spevnenej lesnej ceste a kmene neboli z porastu vytiahnuté ťahaním po zemi, ale vynesené ramenom bez poškodenia pôdneho krytu.

Dňa 12.9.2006 bola vykonaná miestna ohliadka za účasti pracovníkov Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Košice, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny Košice (ďalej len zadávateľ), pracovníkov ŠL TANAP-u a znalca (zápis v prílohe), pričom stav miesta zásahu bol nasledovný:

Lesný porast v dielci bol veternou kalamitou z novembra 2004 na posudzovanom mieste zničený vyvrátením predtým stojacich stromov. Na celej ploche sú jednotlivo zlomy a stojace jedince smreka ako zvyšky pôvodného porastu prevažne odumreté vplyvom činnosti podkôrneho hmyzu a zlomy (obrázok č. 1). V časti, kde v dielci nebol vykonaný zásah ležia odumreté kmene prevažne smreka kopiače sa do výšky miestami 2-3 metre, koreňové koláče zvierajú so zemou takmer pravý uhol (obrázok č. 2 a 3). Medzi vyvrátenými kmeňmi a koreňovými koláčmi je miestami čučoriedka bez plodov, s občasným výskytom jarabiny vo fáze zmladenia (obrázok č. 4). Vyvrátený porast je nepriechodný nie len pre človeka, ale aj pre väčšie cicavce (vlk, rys, medveď).

V časti, kde bol vykonaný zásah sa nenachádzajú ležiace kmene, iba zlomy zlomených stromov, prípadne odumreté či vážne poškodené jedince smreka (obrázok č. 5). Koreňové koláče sa po odrezaní kmeňov sklopili naspäť (obrázok č. 6) a prikryli obnaženú materskú horninu. Pôda je krytá zvyškami konárov a bylinným krytom. Porasty čučoriedky sú výrazne hustejšie, sú na nich plody. Zmladenie jarabiny je hustejšie, aj keď nepravidelné. V hustejších skupinách však dosahuje stupeň zakmenenia 0,6. Ojedinele je zastúpený smrek z náletu alebo ako zvyšok podrastu pôvodného porastu (obrázok č. 7, 8, 9, 10, 11).

V čase ohliadky neboli na mieste zásahu badateľné žiadne stopy poškodenia pôdneho krytu súpravou harvestora, či už stopy po kolesách, alebo po ťahaní, resp. vyťahovaním kmeňov po zemi, stopy po úniku ropných látok, či poškodenie zmladených jedincov jarabiny a smreka manipuláciou s odrezanými kmeňmi. Jediným znakom cielenej ľudskej činnosti sú pne po odrezaných stromoch. Terén je priechodný.

V spise sa nachádzajú stanoviská Štátnej ochrany prírody SR, Centra ochrany prírody a krajiny Banská Bystrica (ŠOP), znalecký posudok Poľnohospodárskeho znaleckého ústavu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre č. 11/2005 a odborné stanovisko Národného lesníckeho centra Zvolen č. RZ 3298/2006 z 9.5.2006 vypracované Ing. J. Jankovičom, CSc.

V stanovisku ŠOP č. COPK/1083/04 zo 16.6.2005 sa v časti Prírodoochranné hodnotenie biotopov v NPR Tichá dolina pri hodnotení JPRL 118a uvádza: „Z hľadiska poškodenia po vetrovej kalamite 2004 je JPRL v západnej časti poškodená na 100% a v SV časti na 90%. Z hľadiska zoologického v tejto časti sa nachádzajú biotopy *Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lynx lynx*, *Troglodytes troglodytes*, *Tetrao urogallus*.“

V závere tohto stanoviska ŠOP uvádza: „Vzhľadom na skutočnosť, že pre biotopy v ktorých sa nachádzajú dotknuté JPRL nebol doteraz vypracovaný program starostlivosti/záchrany zohľadnili sme pri našom stanovisku hlavne odrážku 4. kapitoly B 3) Postupu“, pričom sa opiera o Postup ŠOP SR pri uplatňovaní § 12 písm. g.) zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Na základe uvedeného ŠOP klasifikovala zásah ako zásah, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť.

Zadávatel' požiadal o doplnenie tohto stanoviska, pričom požiadal aby ŠOP v prípade, že došlo k poškodeniu biotopu uviedla v čom spočíva toto poškodenie a o aké ukazovatele sa pri tomto posudzovaní opierala. ŠOP k tejto žiadosti vypracovala odborné stanovisko č. ŠOPSR/693/06 z 20.3.2006, v ktorom skonštatovala, že sa jedná o zásah, v dôsledku ktorého bol poškodený biotop. V stanovisku uvádza, že zásahom nedošlo ku zničeniu biotopu, nakoľko prirodzená obnova biotopu je aj po zásahu možná, ale doba prirodzenej obnovy sa predĺži, resp. vlastnosti vyvíjajúceho sa lesa nadobudnú menej priaznivé vlastnosti na rozdiel od neuskutočneného zásahu.

V ďalšom texte ŠOP popisuje zásah po technologickej stránke, pričom uvádza možné dopady na prostredie.

Ako rozsah poškodenia ŠOP uviedla:

- poškodenie štruktúry biotopu ako zmenu štruktúry drevinového zloženia, zmenu prístorovej štruktúry, ktorá je vplyvom zásahu menej diferencovaná, došlo ku zmene vertikálnej štruktúry, vzniká menej odolný viac-menej rovnoveký les, zmenu horizontálnej štruktúry;
- obmedzenie funkcií biotopu ako narušenie a oslabenie autoregulačných schopností biotopu a narušenie reprodukčných a potravinových biotopov vo vzťahu k populáciám medved'a, rysa a vlka,
- obmedzenie existenčných podmienok typických druhov biotopu ako priame zničenie alebo poškodenie typických rastlinných druhov biotopu na ploche zásahu, oslabenie možností prirodzenej obnovy, zmena štruktúry vegetačného krytu a narušenie prirodzených ekologických väzieb v biotope s predpokladom zníženia biodiverzity o druhy vyvíjajúce

sa v rozkladajúcom sa dreve, zmena mikroklímy pre klíčenie semenáčikov, zmeny v pôde, splavu humusovej vrstvy, odtokových pomerov a pod.

V znaleckom posudku Poľnohospodársky znalecký ústav Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre rozoberá svoje stanovisko v spojitosti s vyššie uvedeným stanoviskom ŠOP č. COPK/1083/04 zo 16.6.2005, pričom s ním nesúhlasí. Nesúhlas opiera aj o konštatovanie ŠOP, že biotop bol zničený na 100%, resp. 90%, že zásah bol nutný z hľadiska protipožiarneho opatrenia a bol skôr šetriaci. Zo záveru posudku vyplýva, že biotop bol následkom veternej smršte zničený, zásah biotop nemohol poškodiť ani ničiť a nezanechal v biotope žiadne negatívne následky (kol'aje, zbytky pohonných hmôt a pod.).

Odborné stanovisko Národného lesníckeho centra Zvolen č. RZ 3298/2006 z 9.5.2006 vypracované Ing. J. Jankovičom, CSc. poukazuje na výrazné narušenie biotopu veternou kalamitou, ktoré bolo najskôr. V stanovisku je ďalej uvedené, že líniový zásah nemôže spôsobiť plošne vznik rovnovekeho lesa, pričom poukazuje na fakt, že odstránením drevnej hmoty došlo na niektorých miestach k zlepšeniu podmienok pre prežívanie a rast jedincov jarabiny a smreka, a niektorých bylín, najmä čučoriedky, ktorá je dominantná. Stanovisko poukazuje aj na kritériá priaznivého stavu biotopu medveďa, kde sa ako priaznivé uvádzajú prevažne otvorené plochy a rúbaniská, pričom zásah umožnil pohyb a zlepšil podmienky pre lesné plody.

Vzhľadom na uvedené protichodné stanoviská a výnimočnosť veci spočívajúcej najmä v spôsobe, rozsahu a mieste poškodenia, teda že na územie sa vzťahuje 5. stupeň ochrany v zmysle zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a nachádza sa národnej prírodnej rezervácii, vetrom poškodený lesný porast je súčasťou biotopu národného významu a zásahu, ktorý bolo potrebné posúdiť, bolo potrebné v mysle § 16 ods. 3 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov pribrať konzultanta na posúdenie čiastkových otázok z príslušného odboru. Týmto konzultantom bol prof. Ing. Vladimír Čaboun, CSc. z Národného lesníckeho centra - Lesníckeho výskumného ústavu Zvolen. Konzultant odpovedal na položené otázky nasledovne:

„Otázka č.1.:

Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. (ďalej len zákon) v § 2 ods. v písm. r-t) definuje biotop nasledovne:

- r) biotop miesto prirodzeného výskytu určitého druhu rastliny alebo živočícha, ich populácie alebo spoločenstva v oblasti rozlíšencj geografickými, abiotickými a biotickými vlastnosťami,
- s) biotop európskeho významu biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy,
- t) biotop národného významu biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky,

Pre účely zákona z týchto pojmov vyplýva, že biotop je viazaný na výskyt, resp. existenciu určitého druhu alebo typu napr. lesného spoločenstva v presne vymedzenom areáli alebo území.

Vychádzajúc z takto vymedzených pojmov je možné hovoriť o zničení konkrétneho biotopu na konkrétnom území vplyvom priamej činnosti človeka alebo poveternostnými vplyvmi?

Odpoveď na otázku č.1.:

Vychádzajúc z takto vymedzených pojmov, ale aj z ďalších definícií biotopu je samozrejme možné hovoriť o zničení konkrétneho biotopu na konkrétnom území vplyvom priamej činnosti človeka alebo poveternostnými vplyvmi. Inými slovami povedané, biotop = životné prostredie organizmov na všetkých úrovniach (jedinec, populácia, spoločenstvo) je možné narušiť aj zničiť. V takýchto prípadoch ide o ovplyvnenie predovšetkým základných abiotických, ale aj biotických zložiek životného prostredia. Problematiku je potrebné posudzovať vždy z hľadiska konkrétneho organizmu, populácie, alebo spoločenstva v určitom čase a priestore. V prípade lesných ekosystémov ide napr. o vývoj v tzv. malom, alebo veľkom vývojovom cykle, pričom však posudzujeme vo väčšine prípadov narušenie, alebo zničenie samotného ekosystému a nie jeho biotopu. Na nepresnosť a nevhodnosť používania termínu v spojení s NATUROU 2000 ako biotop európskeho, alebo národného významu, som upozorňoval už dávnejšie a viackrát. Chybné sa zamieňa, alebo chápe termín biotop za spoločenstvo, alebo ekosystém.

Otázka č. 2:

Ak hovoríme o možnosti zničenia biotopu (v nadväznosti na predchádzajúce, t.z. konkrétny biotop), aký stav biotopu je charakteristický pre zničený biotop, resp. kedy je možné hovoriť o zničenom biotope?

Odpoveď na otázku č.2.:

O zničenom biotope hovoríme vtedy, keď sú zničené podmienky pre existenciu konkrétneho organizmu. Preto je biotop možné deliť na

- klimatop: kde je z podmienok pre existenciu limitujúca klíma (mezoklíma)
- edafotop (edatop): substrát, pôda
- hydrotop: voda

Ak teda napríklad vysušíme močiar a používame toto územie ako poľnohospodársku pôdu, zničíme biotop pre žaby, vodné vtáctvo a všetky rastliny a živočíchy pre ktorých existenciu je močiar nutný. Ak napr. odstránime vrchnú vrstvu pôdy, alebo zmeníme technickým zásahom hydrické vlastnosti určitého stanovišťa tak, že tu napr. existencia predtým rastúcich druhov drevín nie je možná (napr. klimaxovým spoločenstvom sa stane trávne spoločenstvo), tiež môžeme hovoriť o zničení biotopu lesa.

Z uvedeného vyplýva, že zničený biotop je taký, pri ktorom sú zmenené životné podmienky konkrétneho organizmu do takej miery, že znemožňujú jeho existenciu.

Otázka č. 3.

Je pravdepodobné, že na mieste zničeného konkrétneho biotopu vznikne biotop iný, rovnako konkrétny?

Odpoveď na otázku č.3.:

To nie je pravdepodobné, to je isté. Na základe zmeny podmienok pre existenciu jednotlivých druhov organizmov je vypracovaný celý systém prechodu – vývoja jednotlivých spo-

Otázka č.6.:

To čo považujete za potrebné k danej problematike doplniť a nie je obsiahnuté v položených otázkach:

Odpoveď na otázku č.6.:

Veternou kalamitou nebol výrazne narušený lesný biotop. Narušený bol lesný porast, ktorý bol dlhodobo menežovaný človekom, o čom svedčí napr. aj vybudovaná lesná cesta. Na druhej strane je zrejmé, že každý zásah v lesnom poraste je spojený s určitým stupňom jeho narušenia, či ovplyvnenia. Takéto ovplyvnenie, či narušenie však nemusí byť vždy negatívne.

Nakoľko poznám uvedenú problematiku, môžem skonštatovať, že zásahom nedošlo k obmedzeniu, alebo narušeniu autoregulačných schopností biotopu, keďže odstránením drevnej hmoty došlo na niektorých miestach k zlepšeniu podmienok pre prežívanie a rast jedincov smreka a jarabiny, ktoré sa na danej ploche už vyskytujú v rastovej fáze náletu a tiež niektorých ďalších rastlinných druhov, najmä čučoriedky, ktorá sa tu vyskytuje v dominantnom zastúpení. Tým sa vytvorili podmienky pre urýchlenie zvýšenia diverzity drevín a bylín, na ktoré sú viazané ďalšie organizmy.“

Uvedenými zisteniami a stanoviskami som bol vedený pri riešení položených otázok, pričom som zobral do úvahy aj súčasný stav tak, ako som ho mohol posúdiť a opísať na základe miestnej ohliadky 12.6.2006. Na základe toho som vec posúdil nasledovne:

Veternou kalamitou v novembri 2004 bol zničený lesný ekosystém, ktorý bol zariadený v LHP ako dielec č. 118a s popisom uvedeným vyššie ako súčasť biotopu národného významu Ls. 8.0 Jedľové a jedľovo smrekové lesy. Zničenie ekosystému ako lesného spoločenstva drevín spočívalo vo vyvrátení a polámaní väčšiny stromov, ktoré ho tvorili. Zvyšok bol následne napadnutý, poškodený a následne zničený podkôrnym hmyzom, až na málo jedincov, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou uhynú. (Poškodenie, resp. zničenie sa týka iba stromovej zložky tohto ekosystému.)

Toto poškodenie malo vplyv na vývojový cyklus ekosystému. Tento bol vlastne násilne prerušený, pričom po poškodení kontinuálne nastala fáza jeho obnovy, ktorá potrvá rádovo niekoľko desiatok rokov, pokiaľ sa prirodzeným vývojovým cyklom neobnoví ekosystém do pôvodného stavu, resp. do stavu približujúceho sa prírodnému lesu a teda lesu stabilnejšiemu ako bol les pred veternou kalamitou.

Zákon charakterizuje biotop ako miesto prirodzeného výskytu určitého druhu rastliny alebo živočích.

Poškodením stromovej zložky ekosystému však nedošlo ku poškodeniu, či zničeniu biotopu, pretože neboli zničené podmienky na existenciu lesného ekosystému, len lesný ekosystém sa dostal do iného vývojového štádia. Biotop však zostal zachovaný, pretože neboli zmenené, či zničené podmienky pre existenciu stromovej zložky zodpovedajúcej pôvodnému lesnému porastu.

V súčasnosti je možné pozorovať nástup stromovej vegetácie aj keď v inom drevinovom zastúpení ako bol pôvodný porast. Aj to je ukazovateľ, ktorý svedčí o zmene lesného spoločenstva, ale nie o zničení, či poškodení biotopu. Pokiaľ by došlo ku zmene biotopu, nemohlo by dôjsť k obnove lesného porastu prirodzenou cestou, t.z. prirodzenou obnovou, ale došlo by ku zmenám, ktoré obnovu lesného spoločenstva vylučujú.

Tak ako nedošlo ku poškodeniu alebo zničeniu biotopu veternou kalamitou, nedošlo k nim ani činnosťou človeka – ŠL TANAP-u a to z rovnakých dôvodov.

K samotnému zásahu je potrebné uviesť, že použitá technológia nielen minimalizovala možné negatívne vplyvy na prostredie, ale na základe praktických skúseností toho, kto zásah vykonával, bolo možné zásah viesť tak, že umožňoval plnú kontrolu zásahu počas jeho priebehu a tak negatívny vplyv vopred vylúčiť. Okrem toho z dôvodov uvedených vyššie aj keby zásah mohol mať a aj keby mal negatívny vplyv na miesto zásahu, zásahom nemohol byť poškodený biotop. O tom, že zásah nemal negatívny vplyv na miesto zásahu svedčí skutočnosť, že na posudzovanej ploche nie sú viditeľné žiadne negatívne vplyvy zásahu – stopy po kolešách harvestora, poškodené zmladenie, narušený pôdny kryt vyťahovaním kmeňov, či stopy po ropných látkach.

Zároveň je možné porovnať rýchlosť návratu na ploche bez zásahu človekom a na ploche, na ktorej sa uskutočnil zásah, ktorý je predmetom skúmania týmto posudkom.

Na posudzovanej ploche badať výrazný rozdiel v rýchlosti obnovy lesného spoločenstva a to najmä tým, že zmladenie je hustejšie ako na ploche bez zásahu. Rovnako aj bylinný kryt je hustejší, pričom môže byť zdrojom potravy, pretože prináša plody a je prístupný.

V súčasnosti nie je možné hovoriť o vzniku rovnovekého lesa vplyvom posudzovaného zásahu, pretože prirodzenou diverzitou sa postupne obnovuje lesné spoločenstvo. Týmto prirodzeným postupom budú do neho postupne vnášané (živočíchmi a vetrom) ďalšie semená drevín, ktoré po zmladení budú mať iný vek ako tie, ktoré sa tam objavili najskôr. Dlhodobým vývojom potom dôjde k prirodzenej selekcii, kedy staršie, či prírodnými podmienkami poškodené jedince budú nahradené mladými a následne dôjde ku zmene drevinového zloženia, vertikálnej i horizontálnej štruktúry porastu. Týmto dlhodobým vývojom sa porast priblíži k prírode blízkeho lesu, ktorého dosiahnutie je žiaduce a je plne v súlade s požiadavkami na využívanie územia a so zámermi, pre ktoré bolo územie vyhlásené za chránené.

Rovnako nemožno hovoriť o narušení prirodzených väzieb posudzovaným zásahom – vyťažením dreva, pretože prirodzené väzby boli narušené vyvrátením pôvodného porastu, nakoľko po veternej kalamite sa zmenili takmer všetky podmienky – zmenila sa mikroklíma pre semenáčky, oslnenie plochy je vyššie, zvýšil sa výpar, biodiverzita druhov vyvíjajúcich sa v rozkladajúcom sa dreve je zvýšená, pretože rozkladajúceho dreva je viac, zvýšil sa výskyt podkôrneho hmyzu, zmenila sa veková i drevinová štruktúra porastu, plocha je nepriechodná pre enormný výskyt vývrátov a je nezaujímavá pre väčšie živočíchy aj z toho dôvodu, že sa tam nevyskytuje pre nich potrava a pod. Ak došlo ku zmene odtokových pomerov zmenám v pôde a splavu humusovej vrstvy, rovnako ku nim došlo dôsledkom veternej kalamity a nie samotným zásahom. Tieto, ale aj ďalšie dôsledky veternej kalamity jednoznačne nemožno označiť ako prínos pre tamojší ekosystém, skôr naopak.

Posudzovaným zásahom jednoznačne nedošlo ku zhoršeniu podmienok, ktoré vznikli veternou kalamitou. Odstránením vyvrátených kmeňov, (kmenc iných stromov odstraňované neboli) došlo naopak k urýchleniu diverzity drevín a bylín, pričom zasiahnutá plocha je prí-

stupnejšia a tým atraktívnejšia aj pre väčšie živočíchy, čím došlo ku zlepšeniu stavu biotopov medveďa, vlka, rysa i tetrova i ďalších.

Zásahom síce došlo k narušeniu dovtedajšieho stavu, t.z. stavu po kalamite, avšak toto narušenie nebolo negatívne. Zároveň je potrebné uviesť, že narušenie nie je synonymom pre poškodenie, či zničenie. V tomto prípade bolo narušenie, či skôr ovplyvnenie, pozitívne.

Využitím doterajších poznatkov o ekológii lesa a z lesnickej typológie je možné proces diverzity drevín a bylín urýchliť, čím by sa výrazne prispelo ku zvýšeniu funkčnosti územia a to najmä pohľadu funkcií, ktoré biotop národného významu Ls 8.0 Jedľové a jedľovosmrekové lesy mal plniť.

III. Záver

Podľa stavu zisteného na mieste a posúdením ďalších skutočností odpovedám na položené otázky nasledovne:

Otázka č. 1:

Či predmetný zásah, ktorý vykonali Štátne lesy Tatranského národného parku Tatranská Lomnica v Národnej prírodnej rezervácii Tichá dolina v JPRL 118a (parc. číslo 1748/1) v dňoch od 06.06.2005 do 08.06.2005 v súvislosti s odstraňovaním kalamitného dreva môže poškodiť alebo zničiť biotop národného významu Ls 8.0 Jedľové a jedľovosmrekové lesy.

Odpoveď na otázku č. 1:

Zásahom ktorý vykonali Štátne lesy Tatranského národného parku Tatranská Lomnica v Národnej prírodnej rezervácii Tichá dolina v JPRL 118a (parc. číslo 1748/1) v dňoch od 06.06.2005 do 08.06.2005 v súvislosti s odstraňovaním kalamitného dreva sa **nemôže** poškodiť alebo zničiť biotop národného významu Ls 8.0 Jedľové a jedľovosmrekové lesy.

Otázka č. 2:

Ak sa týmto zásahom môže predmetný biotop poškodiť alebo zničiť, k akým negatívnym zmenám na biotope môže dôjsť, v čom spočíva závažnosť nebezpečenstva poškodenia alebo zničenia predmetného biotopu, resp. nebezpečenstva nepriaznivých zmien v biotope vo vzťahu k:

- štruktúre a funkciám biotopu pre jeho dlhodobé prežitie,
- existenčným podmienkam jeho typických druhov,
- priaznivému stavu biotopu.

Odpoveď na otázku č. 2:

Biotop **nebol** poškodený ani zničený predmetným zásahom, pričom jeho vplyvom **ne**došlo ku žiadnym negatívnym zmenám. Možno naopak konštatovať, že:

- zásahom sa vytvorili podmienky pre urýchlenie obnovy štruktúr a funkcií biotopu,

- zlepšili sa existenčné podmienky jeho typických druhov, ktoré boli vplyvom veternej kalamity nepriaznivo zmenené,
- vytvorili sa podmienky pre rýchlejší návrat k priaznivému stavu biotopu.

Ing. Michal Lieskovský
znalec

V Prešove 12.10.2006

IV. Prílohy

1. rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Košice, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Rumanova 14, 040 53 Košice č.k. 378/111-OIOPK/2006-Ma z 23.6.2006, právoplatné 11.8.2006,
2. rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ústredia – útvaru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Karloveská 2, 842 22 Bratislava č. 378/111-OIOPK/1-06-L z 8.8.2006, právoplatné 11.8.2006,
3. list Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Košice, odboru inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Rumanova 14, 040 53 Košice . 4061/933-OIOPK/2006-Ma zo 4.10.2006
4. zápis z oboznámenia znalca z lokalitou zásahu – JPRL 118a NPR Tichá dolina z 12.9.2006,
5. fotografie z miestnej ohliadky vykonanej 12.9.2006 na mieste posudzovaného zásahu – JPRL 118a NPR Tichá dolina.